

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April - 2023 (OLD COURSE)
SANSKRIT P4 HITOPADESH-MITRALABH (CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેના ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો (કોઈપણ બે) (૦૮)
- Q.1 (A) Translate the following passages (Any two) (08)
- ૧) અથ તેન વ્યાધેન તણ્ડુલકણાન્ વિકીર્ય જાલં વિસ્તીર્ણમ્। સ ચ પ્રચ્છન્નો ભૂત્વા સ્થિતઃ। તસ્મિન્નેવ કાલે ચિત્રગ્રીવનામ કપોતરાજઃ સપરિવારો વિયત વિસર્પસ્તાંસ્તણ્ડુલ કણાનવલોકયામાસ । તતઃ કપોતરાજસ્તણ્ડુલ- કણલુબ્ધાન્કપોતાન્ પ્રત્યાહ કુતોદ્રત્ નિર્જનવને તણ્ડુલકણાનાં સંભવ । તન્નિરૂપ્યતાં તાવત્ । ભદ્રમિદં ન પશ્યામિ । પ્રાયેણાનેન તણ્ડુલકણલોભેનાસ્માભિરપિ તથા ભવિ ।
- ૨) એકદા સા લીલાવતી રત્નાવલીકિરણકર્ણુરે પર્યક્તે તેન વણિકપુત્રેણ સહ વિશ્રમ્ભાલાપૈ સુખાસીના તમલક્ષિતોપસ્થિત પતિમવલોક્ય સહસોત્થાય કેશેષ્વાકૃષ્ય પ્રગાઢમાલિંગ્ય ચુમ્બિતવતી । તેનાવસરેણ જારશ્ચ પલાયિતઃ । ઉક્તં ચ
- ઉશના વેદ યચ્છાસ્તં યચ્ચ વેદ બૃહસ્પતિઃ ।
સ્વભાવેનૈવ તચ્છાસ્તં સ્ત્રીબુદ્ધૌ સુપ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥
- ૩) અસ્તિ કલ્યાણકટકવાસ્તવ્યો ભૈરવો નામ વ્યાધઃ । સ ચૈકદા મૃગમન્વિષ્યન્ વિન્ધ્યાટવીં ગતઃ । તેન તત્ર વ્યાપાદિતં મૃગમાદાય ગચ્છતા ઘોરાકૃતિઃ શૂકરો દૃષ્ટઃ । તતસ્તેન વ્યાધેન મૃગં ભૂમૌ નિધાય શૂકરઃ શરેણાહતઃ।શૂકરેણાપિ ઘનઘોરગર્જનં કૃત્વા સ વ્યાધો મુષ્કદેશે હતઃ સંશિષ્ણન્નદ્રુમં ઇવ ભૂમૌ નિપપાત ।
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભ સમજાવો. (૦૬)
- Q.1 (B) Explain any two of the following references. (06)
- ૧) અહિંસા પરમો ધર્મઃ ।
- ૨) ઉદારચરિતાનાં તુ વસૂધૈવ કુટૂમ્બકમ્ ।
- ૩) અહો નિર્ધનતા સર્વાપદામાસ્પદમ્ ।
- ૪) વિધિરહો બલવાનિતિ મે મતિઃ ।
- પ્રશ્ન-૨ પ્રાણીકથાના ઉદભવ અને વિકાસ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. (૧૪)
- Q.2 Write an analytical note on the history and development of 'Animal story' (પ્રાણીકથા) (14)
- અથવા/ OR
- પ્રશ્ન-૨ હિતોપદેશનું વિષયવસ્તુ અને સ્વરૂપ વર્ણવો.
- Q.2 Describe the subject matter and form of 'Hitopadesh'
- પ્રશ્ન-૩ હિતોપદેશના કર્તા પંડિત નારાયણભટ્ટનો પરિચય આપી, રચના સ્થળ પર નોંધ લખો. (૧૪)
- Q.3 Give detailed information of the creator of Hitopadesh - Pandit Narayan Bhatt (14)
- અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૩ મિત્રલાભની કથાઓ આદર્શ મિત્રનું ચિત્ર રજૂ કરે છે "આ વિધાનનું સમર્થન કરો
- Q.3 "The stories of 'Mitra Labh' present the picture of the ideal friend" Justify this statement.

- પ્રશ્ન-૪ વાઘ અને લોભી મુસાફરની કથા અને તેનો બોધ જણાવો. (૧૪)
Q.4 Describe the story and message of 'The tiger and the Greedy Traveller'. (14)
અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૪ હિતોપદેશનું સાહિત્યિક મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
Q.4 Evaluate 'Hitopadesh' as a literary Piece. (14)
પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (14)
Q.5 Write a short note on any two of the following. (14)
- ૧) ધનપ્રશંસા (Appreciation of wealth)
 - ૨) અતિથિનું મહત્વ (Importance of Guest)
 - ૩) હિતોપદેશનું શીર્ષક (Title 'HitoPadesh')
 - ૪) સુપુત્ર અને કુપુત્ર (Worthy son and Unworthy Son)
- *****